

Torsby kommun
torsby.kommun@torsby.se

Beslut för gymnasiesärskola efter tillsyn i Torsby kommun

Skolinspektionens beslut

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Många skolor är i dagsläget starkt påverkade av de åtgärder som vidtas med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. För gymnasieskolan och vuxenutbildningen gäller särskilda rekommendationer. Skolinspektionen anpassar för närvarande på olika sätt sin tillsyn och granskning. Mer information finns på www.skolinspektionen.se. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Eftersom skolan fortfarande är aktiv och ska fortgå men under andra omständigheter menar Skolinspektionen dock att det är viktigt att meddela bedömningen efter den tidigare tillsynen eller granskningen som redan ägt rum. Skolinspektionen har i detta beslut satt uppföljningstiden med hänsyn till rådande omständigheter. Uppföljningstiden kan komma att förlängas ytterligare om förutsättningarna förändras. Om du som huvudman behöver längre uppföljningstid kontakta Skolinspektionen för prövning.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Torsby kommun att senast den **11 januari 2021** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Förutsättningar för utbildningen

Skolinspektionen konstaterar att Torsby kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Hemkommunen prövar frågan om en sökande tillhör målgruppen, och ser till att ett beslut om mottagande föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. (18 kap. 5 § skollagen)

Åtgärder

- Se till att prövning av målgruppstillhörighet för gymnasiesärskolan görs utifrån ett fullständigt underlag. Ett sådant underlag ska innefatta en utredningen bestående av en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning.
- Se till att elevers vårdnadshavare får möjlighet att lämna medgivande inför mottagande i gymnasiesärskolan.
- Se till att utredning och beslut om målgruppstillhörighet dokumenteras och bevaras.

Styrning och utveckling av utbildningen

Skolinspektionen konstaterar att Torsby kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen i förhållande till de nationella målen, och dokumenterar denna uppföljning. (1 kap. 9 §, 4 kap. 3 och 5-6 §§ skollagen)

Åtgärder

- Se till att huvudmannen följer upp gymnasiesärskolans resultat i relation till de nationella målen. Uppföljningen ska dokumenteras och omfatta en sammanställning och analys av resultat och bygga på lärare och rektors analyser av verksamhetens resultat.

Bedömning

Skolinspektionen har under vårterminen 2020 genomfört tillsyn i Torsby kommun. Detta beslut avser huvudmannens samlade ansvarstagande för gymnasiesärskolan.

Skolinspektionen bedömer att Torsby kommun uppfyller författningarnas krav inom de flesta av de granskade områdena. Tillsynen visar dock att det finns brister i huvudmannens ansvarstagande för det systematiska kvalitetsarbetet samt vad gäller beslut om målgruppstillhörighet och mottagande för gymnasiesärskolan. Tillsynen visar att det finns elever placerade i gymnasiesärskolan vars utredningar inför beslut om mottagande inte innehåller samtliga de bedömningar som utredningen ska innehålla. Skolinspektionen bedömer därför att Torsby kommuns mottagningsförfarande av elever i gymnasiesärskolan inte sker i enlighet med författningarnas krav.

Skolinspektionens tillsyn visar även att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet för gymnasiesärskolans verksamhet. Detta mot bakgrund av att resultat för gymnasiesärskolan varken sammanställs eller analyseras. Inte heller fattas beslut om utvecklingsåtgärder som bygger på en analys av verksamheten.

Föreläggande**Förutsättningar för utbildningen***Skolinspektionens bedömning*

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Torsby kommuns arbete med prövning av målgruppstillhörighet och mottagande av elever i gymnasiesärskolan.

Skolinspektionens utredning visar dels att det finns elever som är mottagna i gymnasiesärskolan trots att utredningarna som ligger till grund för beslut om mottagande saknar en eller flera bedömningar som utredningen ska innehålla, dels saknas för elever beslut om målgruppstillhörighet. För merparten av eleverna saknas också uppgifter om huruvida vårdnadshavarna gett sitt medgivande till att eleverna tas emot i gymnasiesärskolan. För den enskilda eleven får en skolgång i

gymnasiesärskolan stora konsekvenser för framtiden när det gäller möjligheter till vidare utbildning och arbete efter utbildningen. Torsby kommun behöver därför se till att samtliga elever i gymnasiesärskolan är mottagna i rätt skolform.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att utbildningen i gymnasiesärskolan ska vara öppen för ungdomar vars skolplikt har upphört och som inte bedöms ha förutsättningar att nå upp till gymnasieskolans kunskapskrav därför att de har en utvecklingsstörning. De ungdomar som tillhör målgruppen för gymnasiesärskolan har rätt att bli mottagna i gymnasiesärskola om utbildningen påbörjas före utgången av det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år. Hemkommunen prövar frågan om en sökande tillhör målgruppen. Beslutet ska föregås av en utredning motsvarande den som ska göras inför beslut om mottagande i grundsärskolan om utredning saknas eller det av andra skäl bedöms nödvändigt. Av förarbetena till skollagen (prop. 2011/12:50, s. 112) framgår att för att säkerställa att en elev verkligen tillhör gymnasiesärskolans målgrupp ska elevens hemkommun pröva om eleven tillhör målgruppen innan eleven tas emot. Prövningen ska föregås av en utredning motsvarande den som görs inför mottagande i grundsärskolan om tidigare utredning saknas eller om det av andra skäl bedöms nödvändigt. Sådana skäl kan vara att det saknas en tillräckligt aktuell och tillförlitlig utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. När det gäller en elev som har gått i grundsärskolan och som endast har en lindrig utvecklingsstörning kan ett annat skäl vara att det med hänsyn till elevens utveckling inte går att utesluta att eleven inte längre tillhör gymnasiesärskolans målgrupp.

Skolinspektionens utredning

I Skolinspektionens dokumentgranskning framkommer att Torsby kommun inte säkerställt att samtliga förutsättningar enligt författningskraven inför beslut om målgruppstillhörighet är uppfyllda. Inför Skolinspektionens tillsyn har huvudmannen ombetts att redovisa för vilka elever kommunen fattat beslut om målgruppstillhörighet i gymnasiesärskola. Huvudmannen skulle också redovisa när beslut om mottagande i gymnasiesärskola fattats samt när en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning i utredningen för respektive elev färdigställts. Vid granskning av huvudmannens redovisning av efterfrågade uppgifter har Skolinspektionen noterat att för sju av de elva elever mottagna i gymnasiesärskolan och vars hemkommun är Torsby kommun saknas uppgifter om och när beslut om målgruppstillhörighet fattats. För tre av dessa elever saknas även uppgifter om när de tagits emot i gymnasiesärskolan. För dessa tre elever saknas därtill uppgifter om när de olika bedömningarna som ska ingå i utredningen eventuellt har genomförts. För några elever saknas uppgifter om huruvida en social och pedagogisk bedömning gjorts i utredningarna. För merparten av eleverna saknas även uppgifter om vårdnadshavare gett sitt medgivande till att eleven tas emot i gymnasiesärskolan och uppgift om synnerliga skäl med hänsyn till barnets bästa saknas också.

I intervjuer med förvaltningsföreträdare och rektor för gymnasiesärskolan bekräftas vad som framgår av huvudmannens ingivna dokument, att det finns brister i utredningsunderlaget för eleverna som är mottagna i gymnasiesärskolan. Under tillsynsbesöket i Torsby kommun har Skolinspektionens inspektörer tillsammans med

företrädare för förvaltningen granskat akter för elever mottagna i gymnasiesärskolan. Vid granskningen bekräftas att såväl utredningar som beslut om målgruppsstillhörighet saknas. Förvaltningsföreträdarna har i samband med granskningen uppgett att det för flera elever saknas bedömningar i utredningarna, att hela utredningen saknas, samt att dokumentation om när beslut om målgruppsstillhörighet fattats. I några fall rör det sig om elever som tidigare varit bosatta i andra kommuner. Förvaltningsföreträdarna har vidare uppgett att de förmodar att elevernas tidigare hemkommuner gjort utredningar men att dessa samt beslut om mottagande i gymnasiesärskolan inte har begärts i samband med att eleverna flyttat till Torsby kommun. Vidare har förvaltningsföreträdare uppgett att Torsby kommun i de fallen inte heller genomfört nya utredningar för eleverna.

Av ingiven dokumentation framgår också att det även för ett antal elever som är bosatta i Torsby kommun men läser utbildningen i andra kommuner saknas uppgifter om utredningar. Troligen finns utredningarna förvarade i dessa kommuner, men detta har inte bekräftats och inte heller har det kontrollerats om utredningar för eleverna faktiskt genomförts, uppger förvaltningsföreträdarna. Ytterligare en orsak till att utredningar saknas eller är ofullständiga (det vill säga att en eller flera bedömningar saknas) är att dokumentation som tidigare tjänsteman, som var ansvarig för kommunens mottagande i särskolan, upprättat försvann i samband med att denne avslutade sin tjänst, uppger förvaltningsföreträdare. Förvaltningsföreträdarnas uppfattning är däremot att utbildningsförvaltningen och rektorn för gymnasiesärskolan bedömer att de elever som bor i Torsby kommun, och som får sin utbildning inom gymnasiesärskolan, är mottagna i rätt skolform. Företrädare för förvaltningen konstaterar dock att de är medvetna om att de behöver inleda ett arbete med att eftersöka de utredningar som för vissa elever saknas och se till att delar av utredningarna som inte genomförts blir gjorda.

Motivering till föreläggande som ingripande

Torsby kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Torsby kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av utbildningen

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete för gymnasiesärskolans verksamhet som i alla delar uppfyller författningarnas krav. I tillsynen framkommer förvisso att Torsby kommun på huvudmannanivå bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete genom att följa upp resultaten av gymnasiesärskolans arbete för att skapa en trygg miljö för eleverna. Det framkommer också att huvudmannen i samband med resultatrapportering för gymnasieskolan även får allmän information om gymnasiesärskolan. Huvudmannen har däremot inte sett till att resultat för gymnasiesärskolan sammanställs och analyseras. Att detta inte görs medför att huvudmannen saknar underlag för beslut om utvecklingsåtgärder för gymnasiesärskolans verksamhet, vilket i förlängning kan försvåra elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt. Torsby kommun

behöver därför säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå för gymnasiesärskolans verksamhet är förenligt med författningskraven.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ansvarar huvudmannen för att det på huvudmannanivå bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det genom uppföljning, klagomål eller på annat sätt framkommer att det finns brister i verksamheten ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Skolinspektionens utredning

Av såväl dokumentstudier som intervjuer med rektorer, förvaltningsföreträdare och politiker framkommer att resultat för gymnasiesärskolan inte sammanställs och analyseras. Inför tillsynen har Skolinspektionen begärt att Torsby kommun skickar in dokumentation som beskriver huvudmannens systematiska kvalitetsarbete för gymnasiesärskolans verksamhet. Huvudmannen har inkommit med en gemensam kvalitetsredovisning för gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Skolinspektionen konstaterar dock att dokumentet inte innehåller några resultatsammanställningar eller analyser för gymnasiesärskolan.

Även i intervjuer med rektorer, förvaltningsföreträdare och politiker framkommer att gymnasiesärskolans resultat inte sammanställs och analyseras. I intervjuer med politiker i Barn- och utbildningsnämnden berättar de att nämnden och rektorerna träffas åtminstone en gång per termin för diskussion om de olika utbildningsverksamheterna. Vid dessa möten har gymnasiesärskolans verksamhet tagits upp i samband med att gymnasieskolan har diskuterats. Rektorn för gymnasiesärskolan uppger under intervju att det vid dessa tillfällen varit mer av en allmän diskussion om gymnasiesärskolan och inte utifrån en sammanställning och analys av resultat. Kvalitetsutvecklaren har bekräftat att gymnasiesärskolans verksamhet tas upp på möte med politikerna i Barn- och utbildningsnämnden i samband med att gymnasieskolan behandlas och att det inte gjorts någon separat resultatsammanställning och analys för gymnasiesärskolan. Det har inte heller gjorts några specifika insatser för gymnasiesärskolans verksamhet, uppger kvalitetsutvecklaren. Kvalitetsutvecklaren uppger dock att det finns planer på att ändra detta så att skolformerna gymnasieskola och gymnasiesärskola framgent kommer behandlas separat i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete.

I intervjuer med rektorer, förvaltningsföreträdarna och politiker framkommer att huvudmannen följer upp resultatet av värdegrundsarbetet avseende trygghet och studiero för gymnasiesärskolan. I intervjuerna framkommer att huvudmannen har ett system för att ta emot ärenden som rör kränkande behandling av elever samt att huvudmannen ser till att resultatet av verksamheternas utredningar och åtgärder återkopplas till dem. Vidare framkommer av intervjuer och dokumentgranskning att samtliga elever vid gymnasieskolan innefattat eleverna i gymnasiesärskolan, årligen besvarar enkäter med frågor om trygghet och trivsel. Utbildningsförvaltningen

sammanställer och analyserar enkäterna för att sedan kunna ligga till grund för huvudmannens eventuella beslut om åtgärder.

Motivering till föreläggande som ingripande

Torsby kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Torsby kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

På Skolinspektionens vägnar

X Helena Boëthius

Enhetschef

Signerat av: Helena Boëthius

X Daniel Talje

Utredare

Signerat av: Daniel Talje

I ärendets slutliga handläggning har utredare Mahlin Hjertstrand deltagit.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Torsby kommun

Fakta om Torsby kommun

I Torsby kommun ansvarar Barn- och utbildningsnämnden för fullgörandet av kommunens uppgifter inom förskola, fritidshem, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning. Nämnden har en förvaltning som leds av en tillförordnad skolchef, tillika kommunchef, och som ansvarar för verkställandet av utbildning inom nämnda verksamheter.

Under läsåret 2019/20 får elva elever, som är bosatta i Torsby kommun, utbildning i gymnasiesärskolan. Tre av eleverna får utbildning i angränsande kommuner och för övriga elever bedrivs gymnasiesärskolans utbildning vid Stjerneskolans som är Torsby kommuns gymnasieskola. Hälften av eleverna läser individuella programmet, övriga elever studerar på de nationella programmen Hotell, restaurang och bageri respektive Skog, mark och djur.